

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAHA-KOLOVRATY

Zpracovala: Mgr. Vladimíra Reinerová

Preventivní program

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Praha - Kolovraty
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Vladimíra Reinerová
Telefon na ředitele	267 712 795
E-mail na ředitele	reditel@zskolovraty.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Vladimíra Reinerová		
Telefon	267 712 795, 604 462 331		
E-mail	reditel@zskolovraty.cz		
Specializační studium	Ano		
Realizátor vzdělávání	Život bez závislostí, o.s., Audendo, o.s.		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Homolová Pavla, Mgr. Vladimíra Reinerová		
Telefon	737 103 738, 604 462 331		
E-mail	reditel@zskolovraty.cz, phomolova@zskolovraty.cz		
Specializační studium			
Realizátor vzdělávání	-----		

Jméno školního psychologa	Mgr. Anna Balášová		
Telefon	776614778		
E-mail	abalasova@zskolovraty.cz		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
ZŠ - I stupeň	15	315	34
ZŠ - II. stupeň	8	157	20
Víceleté gymnázium	---	---	---
SŠ – ostatní	---	---	---
Celkem pedagogů na škole*			54

2. STRUČNÁ ANALÝZA SITUACE

Kolovraty jsou neustále se rozrůstající městská část hlavního města Prahy. Původní spíše vesnický charakter se tak v posledních letech radikálně změnil, což má za následek prohlubování sociálních rozdílů mezi žáky. Velké rozdíly jsou patrné zejména od obydlení nových bytovek, do kterých se nastěhovalo hodně rodin s trvalým pobytem v jiné MČ nebo v jiném regionu. Zaznamenáváme také růst počtu žáků s odlišným mateřským jazykem – v tomto školním roce školu navštěvuje 20 ukrajinských žáků ve věku od 6 do 14 let, roste počet žáků s SVP.

Změna sociálního složení obyvatelstva a také nestandardní průběh školních roků 2019/20, 2020/21 (distanční výuka, příchod ukrajinských válečných uprchlíků) přináší spoustu nejrůznějších problémů a mezi dětmi se v daleko větší míře může začít objevovat řada společensky nežádoucích jevů (prostředí závisti, vznik šikany, požívání alkoholu ve velmi nízkém věku, kouření apod.). Na tuto situaci se snažíme být připraveni a preventivně na děti působíme již od útlého věku. Škola je v obci centrem hlavního dění a má jedinečnou možnost ovlivnit výchovu dětí a poskytnout možnosti využití jejich volného času.

Považujeme za velmi důležité začít s prevencí systematicky již od první třídy. Počet výskytu případů rizikového chování bylo doposud víceméně stagnující, přisuzujeme to dlouhodobé a systematické primární prevenci, která vždy aktuálně reaguje na potřeby žáků a školy samotné. Realizace 1 hodiny předmětu komunikačních dovedností ve všech ročnících 1. stupně a třídnických hodin ve třídách 2. stupně přispívá velkou měrou k účinné preventivní práci s třídami.

Nicméně i v tomto školním roce sledujeme následky v souvislosti dlouhodobého uzavření škol v minulých školních letech. Nárůst případů různých forem rizikového chování můžeme přisuzovat také v souvislosti s rozšířením školy o druhý stupeň. Na 1. stupni se vyskytují u několika žáků problémy sociálního charakteru a problémy s chováním, na 2. stupni se vyskytly případy vandalství, sebepoškozování a rizikového chování v souvislosti s mentální anorexií. Systém preventivních aktivit tedy musíme nastavit komplexně a systematicky.

Do školního roku 2019/20 byla kolovratská škola školou pouze s třídami 1. stupně. Od školního roku 2023/24 má škola již úplný 2. stupeň. Ve všech ročnících 1. stupně, kromě 5. ročníků, je po třech třídách, ročníky 2. stupně jsou po 2 třídách. Daří se nám zachovat nízký počet žáků ve třídách a více se tak věnovat individuálnímu přístupu k žákům. **Škola má v současné době 472 žáků, 23 tříd ve čtyřech budovách.**

Analýzou rizikových faktorů jsme vyhodnotili tyto nejaktuálnější:

- Nárůst forem rizikového chování v souvislosti s dlouhodobým uzavřením škol a distanční výukou (nebezpečí v prostředí kyberprostoru, rizika spojená s nedostatkem sociálních kontaktů s vrstevníky, narušení klimatu kolektivů, přetrvávající časté absence, problémy u žáků ohrožených školním neúspěchem)
- Nárůst forem rizikového chování v souvislosti s rozšířením školy o ročníky 2. stupně
- Pedagogové již několik let čelí nadměrné zátěži, objevují se případy vyhoření a odchodu ze školství.

Škola se zaměřuje na zajištění základního vzdělání, naši žáci jsou dlouhodobě úspěšní ve vědomostních i dovednostech soutěžích, máme vysoké procento úspěšnosti při přijímacích řízeních na víceletá gymnázia.

Technické a materiální vybavení školy je optimální pro realizaci preventivních programů nejen pro cílovou skupinu žáků, ale také pro cílové skupiny – pedagogy a rodiče.

Ve školním vzdělávacím programu máme problematiku prevence rizikového chování zpracovanou. Škola má zpracovaný školní řád dle doporučení MŠMT, ve kterém je problematika prevence rizikového chování také zohledněna.

ŠVP i školní řád jsou zpřístupněny v souladu se školským zákonem.

Mezi své priority škola řadí:

- vstřícnou atmosféru mezi dětmi, pedagogy i rodiči
- podporu zdravého životního stylu žáků i pedagogů
- dobrou připravenost žáků na přechod na víceletá gymnázia
- odborně vyškolené a duševně čilé pedagogy
- zařazení 1 hodiny týdně předmětu komunikačních dovedností do výuky na 1. stupni, třídnické hodiny na 2. stupni

Mezi žáky naší školy se občas objevují následující formy rizikového chování:

- agresivita a šikana v raných fázích
- časté absence, které jsou následně omluveny rodiči (projevilo se zejména po dobu distanční výuky)
- drobné projevy intolerance vůči odlišnostem
- drobné projevy vandalismus
- množství času tráveného na počítači, tento problém narostl po dobu distanční výuky
- problém respektovat řád (někdy přehnaně tolerantní výchova v rodinách, obtížná komunikace s některými rodiči)
- alkohol, cigarety – první ojedinělé pokusy, většinou s rodiči, staršími kamarády

Preventivní program školy je koncipován jako podpůrný program sociálních dovedností žáků. Jeho cílem je vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů, k dovednostem řešit problémy. Je zaměřen na nácvik sebekontroly, řešení řady sociálních situací a nácvik komunikačních dovedností, nácvik a upevňování osobnostních a sociálních kompetencí, které jsou důležité zejména v situacích zvýšeného rizika užívání drog, promiskuitního a delikventního chování. Program je ale též zaměřen na zdravý způsob života a prevenci proti výskytu šikany na škole. Vlastní program probíhá v rámci výuky i mimo ni a provádějí ho jak interní, tak externí pracovníci. V uplynulých letech jsme v některých třídách realizovali program pro zlepšení vztahů v třídních kolektivech „MISP - Masáže do škol“, ve kterém budeme výběrově pokračovat i v roce letošním. V nižších ročnících jsme se více zaměřili na zdravý životní styl, správnou životosprávu a prevenci gamblerství.

Do všech ročníků 1. stupně je zařazena **jedna hodina komunikačních dovedností týdně**, která je přímo určená k systematické práci se třídou, žáci se zde učí především:

- získat a rozvíjet schopnost vyjádřit a v dialogu zastávat svůj názor
- rozvíjet a kultivovat jazykový projev

- získat a rozvíjet schopnost týmové spolupráce
- osvojit si vhodné komunikační vzorce pro účinnou komunikaci s okolím
- učit se pracovat se vými emocemi
- v rámci prevence sociálně patologických jevů umět odmítnout

V ročnících 2. stupně probíhají třídnické hodiny, jejichž náplň vychází z doporučených metodik vedení třídnických hodin.

Třídnické hodiny nabízí:

- možnost pravidelné práce se vztahy uvnitř třídy
- prostor pro podporu zdravých způsobů chování mezi dětmi
- prostor k rozvíjení osobnosti dětí i jejich sociálních dovedností
- možnost řešení aktuálních problémů třídy
- prostor pro práci s pravidly třídy (jejich stanovení i řešení jejich porušení)
- příležitost k vedení žáků k formulaci vlastních názorů a k vědomí toho,
- že mohou konstruktivně ovlivňovat své okolí
- možnost vedení dětí k samostatnosti při řešení problémů a k přijetí zodpovědnosti za tato řešení prevencí sociálně patologických jevů

Preventivní program školy je sestaven po dohodě s vedením školy, všemi pedagogy a preventivním týmem tak, aby byl v souladu s ŠVP školy. Jedná se o dlouhodobý program, který má pevná témata v každém ročníku a aktuálně reaguje na potřeby školy v každém roce. Témata odpovídající věku žáků a doplňují probírané učivo tak, aby byl žák kompletně informován a připraven. Program realizují učitelé, školní metodik prevence a zvaní odborníci. Celý program je vždy aktualizován na nový školní rok metodičkou prevence.

Analýzou rizikových faktorů jsme vyhodnotili tyto nejaktuálnější pro školní rok 2023/24

- Nárůst forem rizikového chování v souvislosti s dlouhodobým uzavřením škol a distanční výukou v minulých letech (nebezpečí v prostředí kyberprostoru, rizika spojená s nedostatkem sociálních kontaktů s vrstevníky, narušení klimatu kolektivů, přetrvávající časté absence, problémy u žáků ohrožených školním neúspěchem).
- Nárůst forem rizikového chování v souvislosti s rozšířením školy o ročníky 2. stupně ZŠ
- Nutnost práce s kolektivy tříd v souvislosti s příchodem ukrajinských žáků

Nedílnou součástí programu je systematické proškolením pedagogů a školního metodika prevence. V neposlední řadě je jeho součástí informovanost rodičů i veřejnosti v Kolovratech. O celém programu, tematickém zaměření a způsobu realizace jsou rodiče informováni na webových stránkách školy. Zákonní zástupci potřebné souhlasy v souladu s NV GDPR, jejíž platnost je na celou dobu školní docházky.

Potřebnost školního preventivního programu vychází ze Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019-2027, dále z **Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)** a **Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování**

u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Otázky problémových oblastí jsou řešeny operativně, konzultovány s **metodikem prevence** a rozšířeným vedením školy (ředitelka školy, zástupkyně školy, výchovná poradkyně).

Činnosti výchovného poradce pro oblast práce se žáky se SVP vykonává paní učitelka Mgr. Pavla Homolová, Mgr. Daniela Mašková a ředitelka školy Mgr. Vladimíra Reinerová.

Preventivní strategie školy

Prioritním cílem preventivní strategie školy je **podpora bezpečného chování, zdravého životního stylu žáků a pozitivních mezilidských vztahů**. Významným indikátorem k naplnění cíle je fungující systém **otevřené školy** – interaktivní spolupráce s rodiči žáků, zřizovatelem, občany městské části a dalšími subjekty působícími v obci.

Dílčí úkoly preventivní strategie školy:

1. Trvalé úkoly všech pedagogických pracovníků

- sledování absence žáků, sledování případných změn v chování žáků a náhlých změn ve školních výsledcích
- sledování vlivu distanční výuky na žáky – vytipování žáků ohrožených školním neúspěchem a jeho zařazení do některého z doučovacích projektů školy
- vytipování žáků s problémy v sociální či komunikační oblasti a jejich zařazení do péče školního poradenského pracoviště
- podpora pozitivního klimatu školy a třídních kolektivů
- získávání a posilování důvěry žáků
- podpora nadaných žáků (individuální přístup, účast v soutěžích, klub deskových her a zábavné logiky)
- rozvoj spolupráce s rodinou
- účast na akcích v rámci dalšího vzdělávání pedagogů

2. Podpora zdravého životního stylu

- podpora pitného režimu žáků během celého pobytu ve škole
- účast na projektu „Ovoce do škol“ a nově „Mléko do škol“
- projekt Den zdraví a projekty zaměřené na prevenci rizikového chování
- bloky zaměřené na zdravý životní styl, prevenci poruch příjmu potravy a prevenci vzniku duševních poruch
- účast tříd na školách v přírodě, třídní výlety, týdenní lyžařský ozdravný pobyt a adaptační pobyty žáků 6. ročníků
- napříč výukou různých předmětů upozorňujeme žáky na škodlivost nadměrného sledování televize, hraní počítačových her a využívání sociálních sítí

v hodinách TV zdůrazňujeme potřebu pravidelného pohybu, v rámci propagace sportu probíhají prezentace jednotlivých sportů samotnými žáky.

3. Podpora právního vědomí a rozvoje osobnosti žáků

- zařazení témat dětských práv do výuky, protiprávní ohrožování práv druhých (násilí, šikana, zavražďování aj.)
- právní vědomí v oblasti rizikového chování
- podpora schopnosti vyjádřit svůj názor na problémy, které se jich týkají - hodiny komunikačních dovedností – podporovat otevřené diskuse se žáky
- dovednosti žáků v oblasti bezpečné cesty do školy
- ve škole funguje Žákovský parlament – žáci se učí formulovat své požadavky a názory a kultivovaně diskutovat s vedením školy, se zástupci obce

4. Sounáležitost, solidarita, pomoc druhým...

- výroba dárků k zápisu do 1. třídy pro budoucí prvňáčky
- společné akce tříd 1. a 2. stupně - „starší pomáhají mladším“
- podpora spolužáků z Ukrajiny
- příspěvky do fondu SIDUS – na vybavení dětských oddělení nemocnic v Praze a Olomouci
- batůžkový projekt (<http://www.batuzkovyprojekt.cz/>)
- aktivní účast některých žáků na Tříkrálové sbírce
- sbírka pro ParaZoo ve Vlašimi
- výchova k úctě k práci druhých
- aktivní zapojení žáků do akcí pořádaných pro veřejnost (spolupráce s DPS, Kolovratský jarmark, Den dětí v Kolovratech apod.)
- vzájemná spolupráce a pomoc slabším – práce ve dvojicích a skupinách, (prevence proti šikaně)
- podpora výchovy k toleranci a schopnosti soužití s dětmi jiných ras nebo národností – zařazování společných skupinových prací (prevence v oblasti rasismu, xenofobie a intolerance)
- úcta ke stáří – spolupráce s DPS (hodiny komunikačních dovedností v 5. třídách, příprava dárků a přáníček kolovratským jubilantům)

5. Podpora vzdělanosti, kulturního a společenského přehledu žáků

- přizpůsobování vzdělávací nabídky všem žákům tak, aby měli všichni možnost zažít úspěch včetně žáků se SVP
- pravidelné návštěvy městské knihovny a Infocentra, využívání školní knihovny
- divadelní představení a, návštěvy expozic během celého školního roku
- výchovné koncerty

- příprava a motivace žáků k účasti v soutěžích (vědomostních, výtvarných, recitačních, literárních apod.)
- kulturní zvyklosti napříč regiony, kulturní odlišnosti a respekt k nim
- partnerství školy se společností Člověk v tísní a participace na projektu „Společně pro aktivní život v metropoli“

6. Vztah k přírodě a životnímu prostředí

- vedení žáků k třídění odpadu (zapojení do soutěže ve sběru papíru Pražské služby a. s.)
- programy zaměřené na environmentální výchovu (Tonda Obal na cestách, Den Země – Uklidme si Česko)
- vytváření kladného vztahu k přírodě – pozorování přírody, badatelsky orientovaná výuka – učíme se venku (postupné zavádění prvků do ostatních tříd 1. stupně)
- výuka ve venkovní učebně – jurta a práce na školním pozemku, využívání informačních cedulí s tematikou EV umístěných na pozemcích školy
- řešení rekultivace pozemku v okolí nové budovy dřevostavby – výstavba chytré učebny a nových vyvýšených záhonů
- ochrana před přírodními živly (oheň, voda, jedovaté látky) – nácvik chování v mimořádných nebezpečných situacích a jejich prevence, využití CD a metodických materiálů Asociace Záchraný kruh
- školy v přírodě Chaloupky
- programy muzea Říčany
- školní a třídní projekty

7. Podpora aktivního využití volného času žáků

- nabídka kroužků
- účast na akcích pořádaných v odpoledních hodinách, popř. o víkendech (jarmarky, cyklovýlety, klub mladého diváka, dobrovolná účast na tematických vycházkách...)
- spolupráce s organizací Centrum integrace Říčany
- nově otvíráme školní klub pro žáky 5. ročníků a 2. stupně

8. Upevňování vzájemných vztahů mezi dětmi, učiteli a veřejností

- akce vyšších ročníků pro nižší (Mikulášská nadílka, Den pátáků, miniházená, vybíjená, společné akce 1. a 2. stupně),
- prodejní Vánoční jarmark žakovských výrobků,
- celoroční školní projekt.

9. Spolupráce s rodiči

- Rodiče mohou kontaktovat učitele prostřednictvím mailu a přes aplikaci Bakaláři, školu mohou navštívit ve stanovených konzultačních hodinách nebo po domluvě kdykoliv, škola pořádá pravidelně třídní schůzky,
- jednou ročně probíhají konzultace ve třech (rodič – žák – učitel), v případě mimořádných opatření konzultace probíhají online

- zákonní zástupci jsou dostatečně rychle informováni o dění ve škole (ŠVP, školní řád, preventivní program školy, Strategie proti šikaně),
- rodiče se účastní školních akcí – soutěž ve sběru papíru, školní jarmark, akce tříd (Den otevřených dveří, besídka, třídní setkávání),
- někteří rodiče pomáhají s organizací zimního pobytu na horách a třídních výletech či adaptačního pobytu žáků 6. či 7. ročníků
- rodiče mohou školu finančně podporovat přes Klubko z. s., ve kterém jsou sdruženi zástupci všech tříd
- pro rodiče žáků organizujeme odborný seminář – Virtuální svět (Portus Prachatice), který probíhá online.

10. Spolupráce s odborníky

- Pravidelné návštěvy zástupců PPP pro Prahu 10 Jabloňová za účelem konzultací s pedagogy a sledování žáků se SVP, naplňování IVP a poskytování podpůrných opatření,
- spolupráce se Životem bez závislostí o.s. další vzdělávání ped. sboru v oblasti prevence rizikového chování žáků,
- spolupráce s organizací Společně k bezpečí – semináře pro pedagogy
- spolupráce s policií ČR a Městskou policií v oblasti dopravy a bezpečného chování žáků (besedy se žáky, výuka na dopravním hřišti, cyklovýlety),
- spolupráce s Portus Prachatice z. s.
- spolupráce s Cesta integrace z. s.
- spolupráce s protidrogovou koordinátorkou a metodičkami prevence Prahy 22 a koordinátorkou PPP Prahy 10
- databáze potřebných kontaktů.

11. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- Odborné semináře k problematice práce s žáky se SVP a další podle aktuálních nabídek a potřeby školy,
- odborné semináře v oblasti prevence rizikového chování (bezpečný internet, prevence šikany, právní vědomí, práce se třídou, řešení komunikačně náročných situací, vedení předmětu komunikačních dovedností a třídnických hodin na 2. stupni, sebehodnocení apod.,
- zaměření na vyhoření ped. pracovníků, umění relaxovat sám i s dětmi, nově nabízíme pedagogům individuální supervize

12. Propagace akcí a informace pro veřejnost

- Podrobné informace na webových stránkách školy,
- letáčky a plakáty vlastní výroby k akcím pořádaných školou,
- informační články v „Kolovratském zpravodaji“,
- prezentace projektů MČ, Infocentra a místních organizací či spolků.

Strategie prevence šikany pro školní rok 2023/24 je součástí preventivního programu.

3. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

Cíl: Žák	Zvýšit informovanost žáků v oblasti prevence rizikového chování a bezpečného chování. Obsah: Orientace žáků v základních pravidlech bezpečného chování. Zaměříme se na prevenci rizikového chování jako je kouření, alkoholismus, zneužívání drog, ale také všechny formy šikany (kyberšikana), sexuální zneužívání, poruchy příjmu potravy. Zároveň připravíme žáky v oblasti osobního bezpečí, bezpečnosti silničního provozu a ochrany člověka za mimořádných událostí. Žák umí v zátěžových situacích reagovat, umí si vybrat to, co je pro něj důležité a prospěšné, umí odmítnout, diskutovat, zná své schopnosti a dovednosti. Zná svá práva ale i povinnosti
Ukazatele dosažení cíle:	Počet hodin specifické prevence. Počet žáků, kteří prošli preventivní činností v rámci výuky a komplexním programem primární prevence. Rozhovory, dotazníková šetření, míra výskytu projevů rizikového chování žáků.
Zdůvodnění cíle:	Potřeba systematické prevence ve všech oblastech rizikového chování a bezpečí od mladšího školního věku.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Hlavní cíl preventivní strategie školy - podpora bezpečného chování, zdravého životního stylu žáků a pozitivních vztahů mezi žáky, může být naplňován jedinečně komplexním preventivním působením na žáky, a to formou dostatečné informovanosti žáků a nácvikem takových sociálních dovedností, které povedou k bezpečnému chování a rozhodování. Bloky primární prevence jsou specificky zaměřené na oblasti, které přispějí k informovanosti a rozvoji osobnosti žáků. Dlouhodobě se snažíme o výchovu ve zdravém životním stylu, absenci závislostí, důvěryhodné a přátelské prostředí ve třídách i ve škole, ve sborovně. Cílem je posílení komunikačních a kooperačních dovedností, právní vědomí žáků, učitelů i rodičů.
Cíl:	Podpořit a dále rozvíjet pozitivní klima kolektivu třídy i školy Obsah: Pozitivní klima kolektivu třídy i školy, pozitivní vztahy na všech úrovních (žák- žák, žák – pedagog). Zaměříme se na interaktivní práci s kolektivem, využijeme metod přispívajících k rozvoji zdravého sebevědomí, schopnosti sebereflexe, vnímání se jako jedinečné osobnosti, ale také jako součást sociální skupiny – rodina, třída, škola...
Ukazatele dosažení cíle:	Počet hodin věnovaných přímé práci třídního učitele se třídou a hodin komunikačních dovedností. Počet žáků, kteří se zúčastní interaktivních technik v rámci přímé činnosti pedagoga s kolektivem třídy.
Zdůvodnění cíle:	Kvalitní vztahy, posílení osobnostních kvalit, zdravé sebevědomí, schopnost sebereflexe, podpora komunikačních schopností – to vše může žákům napomoci k úspěšnému přechodu do jiného prostředí a

	optimální adaptaci. Interaktivní práce s kolektivem třídy je významným aspektem prevence vzniku rizikového chování zejména šikany.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Cíl - Podpora zdravého životního stylu a pozitivních mezilidských vztahů, bude naplňován také podporou pozitivního klimatu kolektivů jednotlivých tříd i klimatu školy. Krátkodobé cíle zaměřené na interaktivní práci s kolektivem jsou tedy plně v souladu s uvedeným dlouhodobým cílem.

Cíl: Pedagog	Zkvalitnit informovanost pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, právního vědomí a zkvalitnění dovedností pedagogických pracovníků pro práci s kolektivem třídy. Předejít vyhoření.
Ukazatele dosažení cíle:	Počet pedagogů, kteří se zúčastní seminářů: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizace preventivních aktivit v rámci výuky (ŠVP), aktuální témata ▪ Právní vědomí – legislativa v oblasti primární prevence, ▪ Práce s třídním kolektivem, řešení konfliktních situací ▪ Rizika internetu, kompetence školy v řešení kyberšikany. ▪ První pomoc ▪ Relaxace, vyhoření ▪ Supervize ▪ Počet hodin věnovaných vzdělávání pedagogů v uvedených oblastech.
Zdůvodnění cíle:	K tomu, aby byla preventivní činnost školy efektivní, je potřeba v této oblasti vzdělat pedagogy. Pedagog působí na žáky během výuky. Preventivní témata jsou ve výuce realizována dle ŠVP. Pedagogové by však měli znát související legislativu, orientovat se v ní a umět o ní informovat žáky způsobem přiměřeným jejich věku. Zároveň je velice důležité, aby si pedagogové osvojili dovednosti pro práci s kolektivem třídy mimo výuku, naučili se diagnostikovat hierarchii vztahů ve třídě a dále s ní pracovali a v případě nezdravých rysů v kolektivu spolupracovali s odborníky
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Dlouhodobý cíl - Podpora bezpečného chování, zdravého životního stylu a pozitivních mezilidských vztahů, může být efektivně naplňován pouze v případě, že bude realizováno odpovídající vzdělávání pedagogických pracovníků. Semináře, které jsou naplánovány, jsou zcela v souladu s dlouhodobým cílem. Posilujeme právní vědomí pedagogů, neustále zlepšujeme týmovou spolupráci a dobrou atmosféru a funkčnost pedagogického sboru.

Cíl: Rodič	Informovanost rodičů v oblasti bezpečného užívání – orientace v kyberprostoru
Ukazatele dosažení cíle:	Počet rodičů, kteří absolvují seminář o bezpečném užívání internetu. Počet hodin, věnovaných informovanosti rodičů k dané problematice.

Zdůvodnění cíle:	Jedním z aktuálních problémů dnešní doby je nebezpečí související s užíváním internetu. Velké procento rodičů nemá odpovídající informace o tom, na jakých internetových stránkách se jejich děti pohybují, ale především, jaké jim může hrozit nebezpečí. Situace po téměř 2 letech distanční výuky otevřela další témata nutná k řešení. V současné době, kdy dochází k procesu digitalizace, je potřeba dostatečně informovat rodiče.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Podpora bezpečného chování, zdravého životního stylu a pozitivních mezilidských vztahů probíhá nejen ve škole, ale také v rodině. Součinnost v preventivním působení mezi školou a rodinou je předpokladem efektivního účinku prevence. Aby mohli rodiče na své děti dostatečně preventivně působit, musí mít kvalitní a objektivní informace, což je v současné době důležité zejména v oblasti ochrany dětí před nebezpečím, které jim hrozí při používání internetu. Informování rodičů v této oblasti je v souladu s dlouhodobým cílem preventivní strategie školy.

4. SKLADBA AKTIVIT PP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

a) Pedagogové

Název a odborné zaměření vzdělávání	VZDĚLÁVACÍ SEMINÁŘE
Stručná charakteristika	Další proškolení ped. pracovníků podle rozhodnutí vedení školy, dle aktuální nabídky a potřeb školy, v přípravném týdnu relaxační techniky při práci s dětmi s SVP. Zaměření na práci s nadaným žákem, kritické myšlení, metody a formy práce s kolektivem třídy – vedení předmětu komunikační dovednosti na 1. stupni a vedení třídnických hodin na 2. stupni, řešení komunikačně náročných situací
Realizátor/lektor	Školní metodik prevence Mgr. Vladimíra Reinerová, externí lektori dle aktuální nabídky seminářů
Počet proškolených pedagogů	Všichni pedagogičtí pracovníci školy – 35 učitelů, 9 vychovatelek ŠD, 10 asistentek pedagoga
Počet hodin	společné semináře 30 hod. + 4 hod. individuálního DVPP na každého PP
Termín konání	v průběhu celého školního roku

b) Žáci – celoroční plán preventivních akcí

Datum	Cílová skupina/realizátor	téma
6. – 7. 9.	3. – 5. třídy, P. Šušor	bubnování
25. 9.	5. B	cyklovýlet s MP
18. – 22. 9.	6. ročníky, externí lektor	adaptační kurz 6. tříd
6. 10.	5. C	cyklovýlet s MP
9. – 10. 10.	5. třídy, MP	dopravní výchova

	Bezpečně na vlnách, Portus Prachatice	kyberšikana
	Bezpečně na vlnách - zákonní zástupci, Portus Prachatice	kyberšikana
19. 10.	Beseda s Policií ČR – 1. ABC	prevence
23. 10.	Beseda s Policií ČR – 2. ABC	prevence
24. 10.	Beseda s Policií ČR – 3. ABC	prevence
8. a 9. 11.	4. třídy, MP	dopravní výchova
1. 11.	Beseda s Policií ČR – 4. ABC	prevence
2. 11.	Beseda s Policií ČR - 5. ABC	prevence
3. 11.	Beseda s Policií ČR – 6. AB	prevence
6. 11.	Beseda s Policií ČR – 7. AB, 8. A	prevence
7. 11.	Beseda s Policií ČR – 9. AB, 8. B	prevence
11. - 12. 12.	5. ABC, externí lektor	Velká rodinná rada
23. – 24. 1.	4. třídy, MP	dopravní výchova
25. – 26. 1.	5. třídy, MP	dopravní výchova
	6. AB, Portus Prachatice	sebepoškozování
	7. AB, Portus Prachatice	poruchy příjmu potravy
	8. AB, Portus Prachatice	sexfaktor
Březen - duben	1. - 9. ročník Komplexní program primární prevence (Život bez závislosti)	primární prevence
28. 3., 2. 4.	4. třídy, MP	dopravní výchova
3. – 5. 4	5. třídy, MP	dopravní výchova
	Den zdraví 1. – 2. třídy, SŠZ	Den zdraví
	Den zdraví 3. – 5. třídy, SŠZ	Den zdraví
18. – 19. 6	4. třídy, MP	dopravní výchova
19. – 21. 6.	5. třídy, MP	dopravní výchova
	Branný den – 2. stupeň, Armáda ČR	branná zdatnost

Pro rodiče: Bezpečně na vlnách – kyberšikana

Pro pedagogy: Bezpečně na vlnách – orientace v kyberprostoru, Relaxační techniky jako prevence, Práce s žáky s SVP se zaměřením na prevenci

- **Celoškolní projekty**

Vánoční jarmark – 1. stupeň a ŠD

Den zdraví

Den Země

Uklidíme si Kolovraty

Projektový den na vybrané téma

Branný den – 2. stupeň

Školní akademie

Na akcích typu školy v přírodě, ozdravné pobyty, adaptační pobyty, výlety, školní projekty je mnoho prostoru na prožitkové činnosti, komunikační techniky a kohezi, týmovou spolupráci apod.

- **Práce školní metodičky prevence a výchovné poradkyně**

Všichni zmínění věnují pozornost dle své pracovní náplně přípravě školního preventivního programu školy a realizaci individuálních vzdělávacích plánů, podílejí se na výchovných komisích. ŠMP zajišťuje koordinaci a částečně i realizaci preventivních programů.

Tematické bloky zaměřené na prevenci rizikového chování v rámci výuky v souladu s platným ŠVP

Ročník	Předmět	Vzdělávací oblast	Téma	Časová dotace	Vyučující
1. třídy	Komunikační dovednosti Prvouka Český jazyk	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět práce	Existují látky, které nám škodí bezpečné chování, moje zdraví, práva a povinnosti, školní řád	20	třídní učitelka
2. třídy	Komunikační dovednosti Český jazyk Prvouka	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět práce	Kamarádství, šikana, agrese bezpečné chování, moje zdraví, práva a povinnosti, školní řád	20	třídní učitelka
3. třídy	Komunikační dovednosti Prvouka Český jazyk	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět práce	Cigarety a alkohol nám škodí bezpečné chování, moje zdraví, závislosti neubližujeme si, práva a povinnosti, školní řád	20	ŠMP třídní učitel
4. třídy	Komunikační dovednosti Český jazyk Vlastivěda	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět	Domácí násilí, zneužívání bezpečné chování moje zdraví, neubližujeme si, práva a povinnosti, školní řád	20	ŠMP třídní učitel učitelé předmětů
5. třídy	Komunikační dovednosti Český jazyk Vlastivěda Přírodověda	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět práce	Gamblerství a ostatní závislosti, příprava na přechod do jiného prostředí, sexuální výchova, bezpečný internet, bezpečné chování, moje zdraví, neubližujeme si, práva a povinnosti, školní řád	20	ŠMP třídní učitel učitelé předmětů

6. třídy	Český jazyk, Základy společenských věd, třídnické hodiny	Český jazyk a jazyková komunikace Člověk a jeho svět Člověk a zdraví Člověk a svět práce	Šikana a násilí, zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy. Sebevědomí, sebepřijetí a řešení problémů v pubertě.	20	ŠMP třídní učitel učitelé předmětů
7.	Základy společenských věd Informatika Třídnické hodiny	Člověk a zdraví Člověk a společnost Informační a komunikační technologie	Kyberšikana, virtuální svět, Poruchy příjmu potravy Člověk v tísni Potřební lidé ve společnosti Situace ohrožení Konflikty v mezilidských vztazích Problémy lidské nesnášenlivosti Individualismus, rasismus, xenofobie, terorismus, extremismus Lidská práva, právní vědomí	20	třídní učitel učitelé předmětů Policie ČR
8.	Výchova ke zdraví Základy společenských věd Informatika Třídnické hodiny	Člověk a zdraví Člověk a společnost Informační a komunikační technologie	Finanční gramotnost, manipulativní jednání Rodina Vztahy mezi lidmi Kamarádství Přátelství Partnerské vztahy Láska Duševní hygiena bezpečné chování Seberegulace a sebeorganizace Agresivita Právní vědomí Terorismus, rasismus, xenofobie	20	třídní učitel učitelé předmětů Policie ČR
9.	Výchova ke zdraví Základy společenských věd Informatika Třídnické hodiny	Člověk a zdraví Člověk a společnost Informační a komunikační technologie	Finanční gramotnost, manipulativní jednání Rodina Vztahy mezi lidmi Kamarádství Přátelství Partnerské vztahy Láska Duševní hygiena bezpečné chování Seberegulace a sebeorganizace Agresivita Právní vědomí Terorismus, rasismus, xenofobie	20	Třídní učitel Učitelé předmětů

Specifická prevence

- **Práce s rizikovými třídami**-dle aktuálních potřeb jsou ošetřeny projevy rizikového chování v tomto pořadí:
  - Intervence TU v rámci třídnických hodin (třídních sezení)
  - Intervence ve třídě prováděná externím subjektem
  - Následná reflexe a podpora kolektivu školním psychologem

Komplexní primární prevence realizovaná externím realizátorem

<p>Název programu</p>	<p>Komplexní program primární prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. ročník - „Chovám se bezpečně“ – dvouhodinový program na téma: co je bezpečí, jak se chovat bezpečně v oblasti zdraví, sexuálního obtěžování, obtěžování od cizích lidí... • 2. ročník - „Nejsme jen spolužáci, ale i kamarádi“ – dvouhodinová lekce zaměřená na uvědomění si a rozlišování žádoucího a nežádoucího chování v kolektivu a důležitosti navazování přátelských vztahů. • 3. ročník - „Nikotin mě neláká“ – dvouhodinový program na téma: co je to závislost, nebezpečí nikotinu, návykové látky se zaměřením na vytvoření postoje k nim v této věkové kategorii. • 4. ročník - „Bavím se i bez alkoholu“ - dvouhodinový program na téma: nebezpečí závislosti, co je to alkohol a alkoholismus, rizika s ním spojená. • 5. ročník - „Jak se nestát závislým na počítači“ - dvouhodinový program zaměřený na rizika přílišného trávení času na počítači, netolismus, gamblerství a podporu různorodého trávení volného času dětí. • 6. ročník - „Jsem, jaký jsem“ - šestihodinový program na téma: sebevědomí, sebepřijetí a řešení problémů v pubertě. • 7. ročník - „Nenechám se vyprovokovat“ - šestihodinový program zaměřený na téma: agresivita, její zvládnání a její alternativy. Způsoby a možnosti alternativních forem chování v zátěžových situacích, nácvik asertivních dovedností. • 8. ročník - „Co smím, nesmím a musím“ - šestihodinový program zaměřený na právní vědomí, převzetí odpovědnosti sám za sebe, právní zarámování některých situací z běžného života žáků. • 9. ročník - „Kdo jsem, kam jdu, co chci“ - šestihodinový program zaměřený na téma: sebepercepce, hodnotová orientace, můj pohled do budoucnosti, přechod na střední školu. <p>Více zde: https://www.zivot-bez-zavislosti.cz/programy-prevence/vseobecna-primarni-prevence/</p>
<p>Typ programu</p>	<p>Program všeobecné prevence</p>
<p>Realizátor</p>	<p>Městská Policie, Policie ČR Život bez závislostí Portus Prachatice Školní metodik prevence</p>
<p>Cílová skupina</p>	<p>Všechny třídy</p>
<p>Počet žáků v programu</p>	<p>472</p>

Počet hodin programu	Dle finančních možností školy – závisí na podpoře z dotačních programů
Návaznost programu na cíle PP	Přímá návaznost
Ukazatele úspěšnosti	Evaluace preventivních aktivit – rozhovory, dotazníková šetření, informace od škol, kam děti přestupují, míra výskytu projevů rizikového chování, množství žáků, kteří projdou prev. programy
Termín	Září až červen
Zodpovědná osoba	Mgr. Vladimíra Reinerová –ŠMP
Název programu	Adaptační pobyt pro žáky 6. ročníků
Stručná charakteristika	Výjezd připravuje škola ve spolupráci s externími odborníky – lékař, metodik prevence, pedagog, trenér... Program je zátěžový, zaměřen na týmovou spolupráci a kooperaci. Celý program vede lektorka prevence, která má dvouletý výcvik KVP.
Realizátor	Škola. Externí lektor
cílová skupina	6. třídy, 37 žáků
počet hodin	30
Návaznost na cíle MPP	přímo navazuje na ŠPP
Ukazatele úspěšnosti	Hodnocení žáků na konci výjezdu, zpětná vazba od žáků a rodičů, míra úspěšného zapojení v novém kolektivu
Termín	září, červen
Zodpovědná osoba	Mgr. Vladimíra Reinerová – ŠMP, realizátor

c) rodiče

Název programu	Nebezpečí v kyberprostoru
Stručná charakteristika programu	Seznámení rodičů s nebezpečími v kyberprostoru, upozorní, kam sahá odpovědnost jejich a kam školy – následná diskuse, jak ochránit bezpečnost dětí
Realizátor	Portus Prachatice
Počet hodin programu	2
Termín konání	říjen
Zodpovědná osoba	Mgr. Vladimíra Reinerová – ŠMP

5. EVALUACE

Nejúčinnější metodou pro měření efektivity se nám jeví přímá práce s kolektivy tříd a hodnocení preventivních aktivit hned po jejich uskutečnění a pohovory s pedagogy a žáky. Pedagogické rady, rozhovory s rodiči, posouzení a porovnání klimatu tříd. Jednou za dva roky zjišťujeme dotazníky klima školy. Dále využíváme informací ze škol, kam naši žáci přechází. Metodici prevence ze všech tří škol spolu pravidelně diskutují a hodnotí výsledky preventivní společné práce. Společně zajišťují i další vzdělávání ped. pracovníků v oblasti prevence rizikového chování žáků. Reálný průběh prevence a její zhodnocení uvádíme ve Výroční zprávě školy. Dále dle potřeby používáme anketní a dotazníková šetření.

A) Kvalitativní hodnocení

1. Na základě vytyčených ukazatelů úspěšnosti posuďte u každého programu, zda bylo dosaženo stanovených cílů

2. Na základě zjištění rozhodněte, zda budete v hodnoceném programu pokračovat i v následujícím roce.

Všechny programy máme dlouhodobě osvědčené a považujeme je za efektivní. To vyplývá jak z celkové evaluace, tak z klesajícího nebo stagnujícího výskytu různých forem rizikového chování mezi žáky školy.

Mezi žáky naší školy se v různé míře a v různém čase objevují následující formy rizikového chování:

- agresivita a šikana v raných fázích
- kyberšikana
- drobné projevy intolerance vůči odlišnostem
- záškoláctví
- závislosti na PC, mobilních telefonech, tabletech aj. (aktuální zejména po období distanční výuky)

Nejdůležitějším externím realizátorem bylo opět o.s. ProPrev, které vyhovuje jak potřebám žáků, tak i pedagogům. Pedagogický sbor byl proškolen v oblasti kyberšikany – program Virtuální svět (Portus Prachatice), stejný seminář byl nabídnut rodičům. Pedagogové byli dále proškoleni v oblasti právního vědomí, prevence kriminality a úskalí distanční výuky (Společně k bezpečí).

Ve všech programech budeme pokračovat i nadále a doplňující aktivity zrealizovat dle aktuálních potřeb školy, požadavků třídních učitelů nebo rodičů.

B) Kvantitativní hodnocení školního roku 2022/23

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence vzniku projevů rizikového chování	
Počet vzdělávacích aktivit	4
Počet celkově proškolených pedagogů	42
Počet hodin	Průměrně 11 h /pedagog

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	1	2	14

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity, reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	3	428	42
Interaktivní seminář	3	428	30
Beseda	2	428	16
Komponovaný pořad	1	428**	2
Pobytová akce	1	39	30
Situační intervence			
Jiné – projektové dny	1	428	3

Volnočasové aktivity při školách	Počet aktivit	Počet žáků
Školní kluby		
Školní kroužky	3	26
Víkendové akce školy	0	0
Prázdninové akce školy	0	0
preventivní výjezd	0	0

6. STRATEGIE PREVENCE ŠIKANY

Program proti šikanování Základní škola Praha-Kolovraty Školní rok 2023/2024

Program proti šikanování je přílohou preventivního programu školy. V případě potřeby bude aktualizován. Jeho tvorba a realizace vychází z těchto materiálů:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2019-2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- § 22 ,29 a 31 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka (MŠMT)
https://www.msmt.cz/uploads/Pomucka_k_nove_zakotvenym_pravum_a_povinnostem_pedagogickych_pracovniku_1.pdf
- Kolář, M. - Bolest šikanování
- <http://www.minimalizacesikany.cz>

1.) Cíl programu:

- v případě výskytu včas odhalit a efektivně řešit šikanování
- účinnou prevencí během školních aktivit a během realizace minimálního preventivního programu vytvářet ve škole bezpečné, spolupracující prostředí, ve kterém se podporují vzájemné pozitivní vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli (potlačení agresivity, podpora solidarity, respektu, tolerance, vědomí sounáležitosti, jednání v souladu s etickými a právními normami)

2.) Definice šikany a její projevy:

Šikanování je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašit žáka, případně skupinu žáků. Jedná se o vztahy mezi rovnocennými jedinci, tzn. že aktéry šikany jsou opět žáci. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou z jakýchkoli důvodů bránit.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nezřídka se objevuje také ve formě „symbolického“ sociálního vyloučení, kdy jedinec zůstává ve skupině, ale vzájemně o sebe nestojí a pouze se tzv. „trpí“.

Za šikanu jsou označovány tyto projevy chování:

- projevy chování jsou opakované a trvají delší dobu
- projevy chování mají nezřídka tendenci se stupňovat

- oběť nemá možnost se přiměřeným způsobem bránit

Výjimku tvoří kyberšikana, která se většinou neděje na půdě školy a nemusí být stupňovaná (útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.).

Základní formy šikany:

- Verbální a psychická šikana
přímá – nadávky, pomluvy, vyhrožování, vydírání, ponižování, udílení násilných příkazů, kyberšikana
nepřímá – přehlížení, ignorování
- Fyzická šikana přímá a nepřímá
krádeže, ničení majetku, bití, loupeže, fyzické útoky, pohlavní zneužívání
- Směšovaná šikana
kombinace psychické a fyzické šikany

3.) Kompetence školy a pedagogických pracovníků:

Vedení školy a pedagogičtí pracovníci se řídí ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Škola je povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytuje žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Škola je povinna dle výše uvedeného paragrafu vytvářet žákům a studentům podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Pokud se prokáže, že šikana naplňovala skutkovou podstatu trestného činu a pedagogický pracovník o ní věděl a včas ji neoznámil či nepřekazil, vystavuje se tak riziku trestního postihu pro neoznámení, popř. nepřekažení trestného činu (§ 168, 167 trestního zákona).

4.) Postup při řešení šikany – krizový plán

Neexistuje jednotný postup při vyšetřování a řešení při výskytu šikanování. Vždy musíme postupovat citlivě a individuálně v kontextu dané situace s ohledem na osobnostní charakteristiky objektů a svědků.

Kdy začít s vyšetřováním:

- rodiče oznámí podezření na šikanování
- dojde k odkrytí šikanování – učitel je svědkem útoku
- oběť nebo jiné osoby nahlásí šikanu učiteli
- šikana vyjde najevo ze screeningu
- při nepřímo varujících signálech, které vysílá oběť – žák je často ve třídě osamocen, zdržuje se v blízkosti učitelů, zhoršil se mu prospěch, narostla absence, změnilo se chování dítěte – je najednou tiché, zakřiklé nebo naopak impulsivní, často mu chybí školní pomůcky...

A) Škola řeší situaci vlastními silami:

- třídní učitel průběžně monitoruje vztahy ve třídě

- v případě podezření výskytu šikanování provede sám nebo za pomoci školního metodika prevence vhodný screening
- při prokázání podezření třídní učitel vždy případ předává školnímu poradenskému pracovišti, tj. ředitel školy, školní metodik prevence a výchovný poradce
- problém se neřeší před celou třídou, ale již od počátku se se třídou musím pracovat jako s „nemocnou“ skupinou
- nic neřeší bezprostředně po odhalení, nejprve se problém konzultuje s ostatními pedagogy, stanoví se další postup, popř. kdo bude koho vyšetřovat, kdo s kým povede rozhovory apod.
- nikdy nekonfrontovat oběť a agresora
- určené osoby vedou rozhovory se svědky, obětí, agresory, vždy zvláště s časovým odstupem, vedou si podrobnou dokumentaci výslechů
- nabídnout a zprostředkovat oběti pomoc
- informovat rodiče oběti, popř. svědků a konzultovat s nimi zjištěné informace
- vyslechnout agresory bez možnosti spolupráce (jedná-li se o více osob), rázně jejich projevy odsoudit a upozornit je na následné sankce
- informovat rodiče agresora/ů, popř. svolat výchovnou komisi, snažit se o spolupráci s rodiči agresorů
- udělení výchovných opatření – NTU, DTU, DŘŠ, klasifikačních opatření – snížený stupeň z chování
- zprostředkovat oběti terapii, odbornou pomoc, pracovat i s agresory

B) Škola dle uvážení kontaktuje následující instituce a organizace pokud:

- šikana naplňuje skutkovou podstatu trestného činu
- potřebuje pomoci s vyšetřováním
- potřebuje odbornou poradenskou pomoc
- vznikne oznamovací povinnost
- agresori nebo jejich rodiče nespolupracují

Zvláště závažné porušení školského zákona

Ustanovení § 31 odst. 3 školského zákona bylo modifikováno takovým způsobem, aby jednání spočívající v opakovaných slovních a úmyslných fyzických útocích bylo považováno vždy za zvláště závažné zaviněné porušení zákona. Za zvláště závažné zaviněné porušení je třeba považovat takové útoky, které jsou zvláště hrubé. Za zvláště závažné zaviněné porušení je tedy nutné považovat útoky s určitou intenzitou.

Oznamovací povinnost:

í § 31 odst. 5 školského zákona stanoví oznamovací povinnost školy ve vztahu k orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

U žáků, kteří plní povinnou školní docházku, může OSPOD postupovat v souladu s § 13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a uložit některé z výchovných opatření. Pokud taková výchovná opatření nevedla k nápravě, může OSPOD v souladu s § 13a výše uvedeného zákona podat návrh k soudu na dočasné odejmutí dítěte z péče rodičů a jeho umístění do střediska výchovné péče. Ředitel se může v rámci oznámení OSPOD vyjádřit právě k tomu, zda by považoval za vhodné zvážit úpravu poměrů dítěte tak, aby na nezbytně nutnou dobu bylo soudem umístěno ve vhodném prostředí. OSPOD má ve spolupráci se

soudem nástroje, jak situaci řešit.

Práva pedagogických pracovníků

§ 22a

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo

- a) na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí, žáků, studentů nebo zákonných zástupců dětí a žáků a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole,
- b) na ochranu před neodborným zasahováním do výkonu pedagogické činnosti,
- c) na výběr a uplatňování metod, forem a prostředků konání přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně-pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti, pokud jsou v souladu se zásadami a cíli vzdělávání,
- d) volit a být voleni do školské rady,
- e) na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

V této souvislosti má pedagogický pracovník právo dožadovat se naplnění svých práv a řešení případného porušení školského zákona v těchto bodech.

Seznam institucí a organizací:

- Policie ČR – 158
- Policie ČR, obvodní oddělení Praha 22 – Nové náměstí 1432, Praha 10, tel. 974 860 710
- Policie ČR, obvodní ředitelství IV, Kongresová 2, Praha 4, tel. 974 821 280
- Metodik prevence - PPP pro Prahu 10, Jabloňová 3141, Praha 10, tel. 420 771 135 701, Bc. Karolína Machuldová, machuldova@ppp10.eu
- Protidrogový koordinátor MČ Praha 22 - Nové náměstí 1250, Praha 10, 271 071 806, Pavlína Harantová
- OSPOD, Nové náměstí 1250, Praha 10, tel. 271 071 816, Bc. Zdeňka Žaludová
- Linka bezpečí – 116 111

5.) Prevence šikany v rámci PPŠ:

1.) zapracovaná v dlouhodobých cílech programu:

- učit žáky vzájemné toleranci, respektovat odlišnosti
- včas řešit problémy se šikanou, která se ojediněle mezi dětmi vyskytuje
- posilovat kohezi třídních kolektivů, utvářet pozitivní vztahy mezi dětmi
- ovlivňovat žáky i v oblasti sebevědomí, hodnot a postojů a podpořit jejich zdravý životní styl

Pedagogičtí pracovníci budou s aktualizovaným preventivním programem školy seznámeni na pedagogické radě. V elektronické podobě je umístěn na webových stránkách školy.

Vypracovala: Mgr. Vladimíra Reinerová – školní metodička prevence

V Praze dne 1.10.2023